

KRAJOWY SEKRETARIAT
Zasobów Naturalnych Ochrony Środowiska i Leśnictwa
NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

www.solidarnosc.org.pl/szn

Siedziba: 76-004 Sianów, Trawica 8a
fax. (094) 318 52 28, kom. 600 833 541 -przewodniczący
e-mail zkuszlewicz@wp.pl

NIP: 898-15-61-379

REGON: 930966725

Konto Bankowe: Bank PKO BP I o. w Koszalinie: 45 1020 3017 0000 2902 0168 4216

Trawica 2021-06-07

OPRACOWANIE STUDIALNE
EKSPERTÓW KRAJOWEGO SEKRETARIATU ZASOBÓW
NATURALNYCH OCHRONY ŚRODOWISKA I LEŚNICTWA NSZZ
„SOLIDARNOŚĆ” (dalej KSZNOŚiL)

(będące szczegółową analizą
skutków społecznych i gospodarczych
ewentualnego urzeczywistnienia w Polsce Strategii Bioróżnorodności do 2030 r.
pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia”, zwanej dalej Strategią)

Spis treści

1. Tezy uwiarygodnione w Pkt. 4 niniejszego opracowania
2. Metodyka wyceny wartości skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii
3. Analiza proponowanych definicji pojęcia lasów pierwotnych oraz starodrzewów
4. Skutki urzeczywistnienia Strategii w ujęci liczbowym jako uwiarygodnienie (uzasadnienie, udowodnienie) prawdziwości tez, wyartykułowanych w Pkt.1 niniejszego
5. Wnioski
6. Załączniki:
 - 6.1. Załącznik nr 1 - Baza danych źródłowych i przetworzonych (tylko w utrwaleniu numerycznym)
 - 6.2. Załącznik nr 2 - Założenia i metodyka wyceny wartości skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii
 - 6.3. Załącznik nr 3- Wykaz działań oznaczających wspomaganie przez Lasy Państwowe administracji publicznej w sferze imperium i dominium

1. Tezy uwiarygodnione w Pkt. 4 niniejszego opracowania

W innym opracowaniu studialnym (zwanym dalej pierwszym opracowaniem studialnym) - eksperci KSZNOŚiL wykazali, że stwierdzenia dyrektywalne (zapowiedzi, postulaty i oczekiwania), zawarte w Strategii, nie mają w polskich uwarunkowaniach faktycznych, dotyczących ekosystemów leśnych, uzasadnienia, z punktu widzenia kształtowania dobrostanu przyrodniczego, gdyż w razie ich urzeczywistniania w aktach prawnych o władcym charakterze (dyrektywach, ustawach implementujących dyrektywy lub/oraz rozporządzeniach unijnych) będą wręcz dla leśnego środowiska przyrodniczego w Polsce tragicznie szkodliwe. Ponadto zapisy w Strategii pozostają w

oczywistym konflikcie w polskim porządku prawnym, ukształtowanym przez Prawo ochrony środowiska i ustawy z nim tematycznie powiązane.

Natomiast niniejsze (drugie) opracowanie studialne ekspertów KSZNOŚiL zostało poświęcone ocenie skutków społecznych i gospodarczych ewentualnego urzeczywistnienia Strategii w odniesieniu do realiów krajowych.

Jak wiadomo w Polsce gros lasów stanowią lasy Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Lasów Państwowych. Lasy Państwowe działają od dziesiątków lat w szczególnej formie organizacyjnej i prawnej. Forma ta była kształtowana od przeszło stu lat. Sprawdza się z wielu punktów widzenia i nie ma dla niej rozsądnej alternatywy. Wykazano to w obszernych opracowaniach studialnych, które w nieodległej przeszłości zostały wręczone przez KSZNOŚiL Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Prezesowi Rady Ministrów. Lasy Państwowe są publicznym przedsiębiorcą niefinansowym o specyficznym charakterze. Oprócz bowiem produkcji globalnej rynkowej oraz tzw. produkcji globalnej na własne cele finalne - z funkcjonowaniem LP jest związana niebagatelnych rozmiarów produkcja globalna nierynkowa. Na przedmiotową produkcję nierynkową składają się:

- a) nieodpłatne usługi ponadstandardowego wspomaganie przez LP administracji publicznej w wypełnianiu jej obowiązków tak w sferze dominium, jak i imperium:
 - finansowane w ciężar kosztów funkcjonowania jednostek organizacyjnych LP
lub
 - finansowane z użyciem środków, związanych z funduszem leśnym, w tym poprzez bezpośrednie ich przekazywanie do beneficjentów,
ale również
- b) wytwarzanie przez LP i nieodpłatne udostępnianie do spożycia zbiorowego, klubowego oraz indywidualnego (spożycia w rozumieniu nazewnictwa stosowanego w Rozporządzeniu unijnym o rachunkach narodowych) nierzeczowych produktów gospodarki leśnej z realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu.

W niniejszym opracowaniu studialnym wykazano, że w następstwie ewentualnego urzeczywistnienia Strategii, Lasy Państwowe przestaną mieć możliwość dokonywania wyceny wyżej wymienionej produkcji nierynkowej polegającej na wytwarzaniu i stawianiu do spożycia nierzeczowych produktów gospodarki leśnej - albowiem:

- a) na obszarach o areale około 2,7 mln ha lasów nie będzie prowadzona wielofunkcyjna trwale zrównoważona gospodarka leśna, a tym samym nie będą realizowane pozaprodukcyjne funkcje lasu, stanowiące przecież część składową tejże gospodarki,
- b) lasy, o których mowa w lit. a):
 - w stosunkowo krótkim okresie osiągną w swoim rozwoju krajobrazowym stan równowagi dynamicznej procesów wymiany, przemiany (przekształcania) oraz przepływu materii, energii i informacji (tak w obrębie unieczynnionych krajobrazów leśnych, jak i między nimi a otoczeniem) - co praktycznie wyklucza samoistne wypełnianie przez te krajobrazy funkcji środowiskotwórczych oraz funkcji ochrony środowiska, a z całą pewnością funkcji ponadstandardowej sekwestracji oraz ponadstandardowego magazynowania dwutlenku węgla (o czym szerzej w pierwszym opracowaniu studialnym),
 - będą nieuchronnie narażone na rozpad i przeistoczenie się w krajobrazy zdewastowane (o czym szerzej również w pierwszym opracowaniu studialnym),
- c) lasy, które pozostaną zasobem wykorzystywanym przez Lasy Państwowe (lub - co najbardziej prawdopodobne - przez podmioty, które powstaną z rozpadu Lasów Państwowych) do prowadzenia wielofunkcyjnej trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, będą „siłą rzeczy”

musiały być użytkowane przy założeniu, że wiek wymiany generacyjnej drzewostanów będzie tu odpowiadał wiekowi najwyższej opłacalności ekonomicznej, co z metodycznego punktu widzenia wyklucza możliwość dokonywania wyceny wartości wyżej wymienionych nierzeczowych produktów gospodarki leśnej (o czym szerzej w innych opracowaniach, wykonanych swego czasu na zlecenia Lasów Państwowych, dostępnych na oficjalnej stronie tego podmiotu).

W niniejszym opracowaniu wykazano też, że w razie urzeczywistnienia Strategii poprzez objęcie ochroną ścisłą ok.10% pola powierzchni lądowej państw członkowskich UE, w tym tzw. lasów pierwotnych oraz tzw. starodrzewów - Lasy Państwowe utracą zdolności do funkcjonowania zgodnie z zasadą samofinansowania swojej działalności. Staną się podmiotem w sposób trwały uzyskującym ujemny wynik finansowy, zaś fundusz leśny stanie się narzędziem trwale dysfunkcyjnym. Radykalnemu obniżeniu ulegnie wkład Lasów Państwowych w kształtowanie się Produktu Krajowego Brutto i Netto. Ujemna stanie się wycena wartości nadwyżki operacyjnej osiągananej przez LP.

Jeżeli w razie urzeczywistnienie Strategii **w ogóle** rozważać opcję utrzymania dotychczasowej formy organizacyjno - prawnej Lasów Państwowych, to musiałyby temu towarzyszyć następujące rozwiązania:

- 1) wiek wymiany generacyjnej drzewostanów należałoby zrównać w wiekiem najwyższej opłacalności ekonomicznej,
- 2) finansowanie dotychczasowej produkcji nierynkowej Lasów Państwowych, niezwiązanej z realizacją pozaprodukcyjnej funkcji lasu, w tym:
 - finansowanie badań i prac rozwojowych w zakresie leśnictwa,
 - dofinansowywanie funkcjonowania szkół leśnych,
 - dofinansowywanie budowy dróg lokalnych,
 - utrzymywanie Leśnego Banku Genów w Kostrzycy oraz Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie,
 - monitoring środowiska leśnego,
 - dokonywanie wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów, w tym wielkoobszarowej inwentaryzacji bogactwa przyrodniczego w lasach,
 - finansowanie prac urzędniowych (w tym zakresie, w jakim plany urządzenia lasu pełnią funkcję innego instrumentu służącego realizacji polityki Rady Ministrów),
 - finansowanie usuwania skutków wielkopowierzchniowych stanów siły wyższej w lasach Skarbu Państwa,
 - finansowanie wiele innych działań polegających na ponadstandardowym wspomaganie administracji publicznej, tak w sferze dominium, jako i imperium (szczegółowo skatalogowanych w załączniku nr 3 do niniejszego opracowania);musiałoby odbywać się w całości w ciężar środków, związanych z dotacjami budżetu państwa (w nawiązaniu do art. 54 ustawy o lasach),
- 3) po nowelizacji Ustawy o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju - należałoby urynkować:
 - a) społeczne świadczenia LP, objęte dotychczas powszechną bezpośrednią dostępnością lasów dla społeczeństwa (wykorzystywanie lasów do krótkotrwałego wypoczynku oraz turystyki, nieodpłatne zbieranie płodów runa leśnego, w tym grzybów i jagód)
 - b) wytwarzanie przez LP nierzeczowych produktów gospodarki leśnej, w tym przede wszystkim Jednostek pochłaniania Dwutlenku Węgla (JDW), od których zależy ilość węgla magazynowanego przez lasy
- 4) konieczne byłoby radykalnie zwiększenie strumienia przychodów, związanych z działalnością dodatkową zarobkową.

Biorąc jednak pod uwagę, że:

- a) przychody z działalności dodatkowej nadleśnictw stanowią aktualnie ok. 0.1% przychodów Lasów Państwowych ogółem,
- b) pobieranie przez Lasy Państwowe odpłatności za możliwość korzystania przez społeczeństwo w sposób bezpośredni z powszechnej dostępności lasów spotkałoby się nieuchronnie z najdalej idącą dezaprobatą społeczną, nie stanowiąc przy tym równoważnika utraty przychodów ze sprzedaży drewna,
- c) upowszechnienie (z drugiej strony ze wszech miar pożądane) koncepcji Leśnych Gospodarstw Węglowych, objęta pilotażem prowadzonym obecnie w Lasach Państwowych, również nie może być rozważane jako panaceum na utratę przychodów ze sprzedaży drewna (zaś zgodnie z koncepcją dojrzewającą w Komisji Europejskiej nie dotyczyłoby lasów pozostawionych dla realizacji gospodarki leśnej, lecz lasów przewidzianych do unieczynnienia);

otóż biorąc to wszystko pod uwagę, należy przyjąć, że na drodze ww. działań Lasy Państwowe, w razie urzeczywistnienia Strategii, nie będą w stanie uzyskać zdolności do samofinansowania swojej działalności i utrzymania funkcjonalności, związanej z funduszem leśnym.

Z prawnego punktu widzenia niedopuszczalne byłoby, rzecz oczywista, rozwiązanie polegające na utrzymaniu pozornej zdolności LP do samofinansowania poprzez udzielanie temu przedsiębiorcy w sposób ciągły pomocy publicznej do działalności rynkowej w formie dotacji budżetowych, w tym dotacji unijnych. Ponadto pozbawione ratio legis, a nawet niezgodne (jeżeli nie z literą, to na pewno z „duchem”) Ustawy o finansach publicznych byłoby rozwiązanie, polegające na finansowaniu środkami z dotacji celowych (na podstawie art. 54 ustawy o lasach) całokształtu działań Lasów Państwowych, polegających na ponadstandardowym wspomaganii przez ten podmiot administracji publicznej w wypełnianiu jej obowiązków (zarówno w sferze imperium, jak i dominium).

A zatem najbardziej prawdopodobny scenariusz zdarzeń, będących następstwem ewentualnego urzeczywistnienia Strategii, może objąć:

- a) ustawowe rozwiązanie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,
- b) powołanie jednostki sektora finansów publicznych (np. Agencji wykonawczej) lub jednostek sektora finansów publicznych do „opieki” nad obszarami leśnymi, które zostaną poddane unieczynnieniu, oraz do realizowania zadań, które aktualnie przypadają Lasom Państwowym we wspomaganii (tak w sferze imperium, jak i dominium) administracji publicznej niezwiązanym z realizacją pozaprodukcyjnych funkcji lasu,
- c) przeniesienie istotnej części kadry pracowniczej, zatrudnionej na stanowiskach nierobotniczych w jednostkach organizacyjnych LP do ww. jednostki lub jednostek sektora finansów publicznych,
- d) ustawowe określenie, że gospodarkę leśną, polegającą na wytwarzaniu surowca drzewnego realizują podmioty prawa handlowego, kierując się najwyższą opłacalnością ekonomiczną bez obowiązku nieodpłatnego realizowania pozaprodukcyjnych funkcji lasu, (należy bowiem mieć na względzie, że surowiec drzewny jest w UE dobrem rynkowym; nie jest prawnie możliwe traktowanie surowca drzewnego jako dobra publicznego zbywanego po cenach regulowanych przez jednostki sektora finansów publicznych)

Niezależenie od skutków, jakie dotkną Lasy Państwowe w następstwie ewentualnego urzeczywistnienia Strategii, nastąpi:

- poważna redukcja zatrudnienia w zakładach usługowych pracujących na rzecz leśnictwa;
- istotne ograniczenie podaży surowca drzewnego, co skutkować będzie

- „rozerwaniem” lub daleko posuniętym osłabieniem produkcyjnego łańcucha leśno-drzewnego, który w Polsce wykształcił się głównie w oparciu o krajowe podmioty gospodarki narodowej, niebędące rezydentami podmiotów zagranicznych. Branża meblarska, branża programów ogrodowych, branża producentów palet, branża producentów okleiny i sklejk, jak również branża pierwiastkowego przerobu drewna, tracą pozycję konkurencyjną na rynkach krajowym, europejskim oraz międzynarodowym (przestaną być jedną z ważkich marek polskiej gospodarki);
- zamknięcie wielu rodzimych podmiotów gospodarki narodowej bazujących na surowcu drzewnym nabywanym w LP;
- konieczność importu drewna oraz odpływ kapitału za granicę. Koszt transportu drewna z zagranicy (Białoruś, Ukraina, Rosja, Chiny) spowoduje odpływ kapitału z Polski do krajów-dostawców surowca (skrócenie łańcuchów dostaw);
- wzrost bezrobocia w regionach, w których drzewnictwo jest obecnie głównym lub znaczącym pracodawcą;
- zminimalizowanie pierwiastkowego przerobu drewna, będącego obecnie motorem rozwoju obszarów wiejskich, zwiększając bezrobocie w tych regionach;
- zdecydowane zmniejszenie podaży opału dla ludności.

Pojawi się presja na redukcję zatrudnienia w Lasach Państwowych. Będzie ona miała charakter nieuzasadniony ekonomicznie i niezajdujący podstaw w zasadach prawidłowego zarządzania - albowiem większość tzw. kosztów administracyjnych ma w LP charakter kosztów stałych (niezależnych od wolumenu produkcji globalnej wytwarzanej przez ten podmiot). Ponadto w niemałym stopniu są to koszty ponadstandardowych usług świadczonych na rzecz administracji publicznej (tak w sferze imperium, jak i dominium).

2. Metodyka wyceny wartości skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii

Wycena wartości skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii nastąpiła z odpowiednim wykorzystaniem danych źródłowych (zob. załącznik nr 1 do niniejszego opracowania, publikowany wyłącznie w wersji numerycznej), na które składają się:

- a) informacje zawarte w sprawozdaniach finansowo-gospodarczych Lasów Państwowych (załącznik nr 1, arkusz o nazwie własnej „Dane ze sprawozdań”),
- b) informacje udostępnione przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, użyte przez tę jednostkę do oszacowania powierzchni lasów (**2,7 miliona hektarów**) przewidywanych z najdalej idącym prawdopodobieństwem do unieczynnienia w razie ewentualnego urzeczywistnienia Strategii (załącznik nr 1, arkusze o nazwach własnych: „Pole powierzchni Polski”, „Baza danych o rezerwatach”, „Pole powierzchni lasów”, „Areał lasów do ochrony ścisłej”),
- c) informacje udostępnione przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, stanowiące o wycenie wartości bilansów zamknięcia wybranych kont księgowych, potrzebnej do wyceny wartości zużycia pośredniego w Lasach Państwowych (załącznik nr 1, arkusz o nazwie własnej „Dane źródłowe księgowe z DGLP”),
- d) dostępne powszechnie informacje wytworzone przez Główny Urząd Statystyczny, obejmujące m.in. wycenę wartości produktu krajowego brutto oraz wycenę wartości dodanej brutto (załącznik nr 1, arkusz o nazwie własnej „Dane wg GUS”).

Na potrzeby wyceny wartości skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii wyprowadzono 23 wzory. Wzory te zostały wyszczególnione oraz opisane w załączniku nr 2 do niniejszego opracowania.

Każdy interesariusz może zapoznać się w szczególności z metodyką, jaką opracowano i zastosowano do wyceny wartości skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii poprzez lekturę załącznika nr 2, a zwłaszcza poprzez analizę formuł przetwarzania danych, utrwalonych w załączniku nr 1 (arkusze o nazwach własnych „Linie trendu”, Wyliczenia I” oraz „Wyliczenia II”).

3. Analiza proponowanych definicji pojęcia lasów pierwotnych oraz starodrzewów

Jak to podniesiono w pierwszym opracowaniu studialnym - Strategia posługuje się wieloma pojęciami, które zostały w tym dokumencie zdefiniowane niezrozumiale lub/oraz w sposób odmienny od definicji powszechnie dotąd przyjętych. Dotyczy to m.in. pojęcia lasów pierwotnych oraz starodrzewów, czyli zasobów przyrodniczych, które mają podlegać określonej ochronie. Nie jest przy tym wykluczone, że chodzi tu najprawdopodobniej o ochronę polegającą na „nic nierobieniu” w odniesieniu do tzw. lasów pierwotnych oraz tzw. starodrzewów.

Współcześnie mamy do czynienia z lawinowo narastającym procesem (zjawiskiem niematerialnym) przeddefiniowywania wielu istotnych pojęć (zmiany utartych, a często legalnych ich definicji), dotyczy to m.in. pojęcia lasu pierwotnego czy starodrzewu.

Uwagi odnoszące się do definicji pojęcia lasu pierwotnego

Jak to zastało szczegółowo opisane w pierwszym opracowaniu studialnym, w Polsce i pozostałej części Europy lasy pierwotne definiowane jako kompleksy leśne (lub fragmenty takich kompleksów) rozwijające się od zarania postglacjalnej sukcesji pierwotnej:

- 1) w następstwie procesów naturalnych, w tym w następstwie naturalnych zaburzeń
oraz
- 2) bez wycinania drzew w jakikolwiek sposób:
 - a) w ramach gospodarowania tymi lasami,
lub
 - b) w celu zmiany sposobu użytkowania ziemi
oraz
- c) bez jakiegokolwiek innej bezpośredniej ingerencji ludzkiej przekraczającej niekonsekwentną (od przypadku do przypadku) aktywność społeczności tubylczej i lokalnej, będącą aktywnością, polegającą na tradycyjnym stylu życia tych społeczności, będącym stylem istotnym dla ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (to jest stylem służącym w istocie ochronie i zrównoważonemu użytkowaniu różnorodności biologicznej) -
otóż tak definiowane lasy pierwotne w Polsce i Europie mogły być może zachować się zupełnie szczątkowo gdzieś w niedostępnych górach, „bagniskach” i tym podobnych miejscach.

Tak definiowanego lasu pierwotnego z całą pewnością nie stanowi np. w Polsce gospodarcza część Puszczy Białowieskiej, co szczegółowo omówiono w pierwszym opracowaniu studialnym oraz w innych opracowaniach wytworzonych swego czasu w LP. W tych innych opracowaniach wykazano w szczególności, że już w powojennym okresie, gospodarcza część Puszczy Białowieskiej była w Polsce przedmiotem gospodarki leśnej, a praktycznie w każdym wydzieleniu leśnym przeprowadzono wymianę generacyjną lasu z zastosowaniem określonej rębni złożonej.

W świetle pierwszego opracowania studialnego nie ma żadnych przeciwwskazań (a wręcz z punktu widzenia konserwowania różnorodności biologicznej dla przyszłych niezbadanych potrzeb ludzkich jest wskazane), aby w Polsce bogactwo przyrodnicze reprezentowane przez relikto-

fragmenty lasów, które być może gdzieś się jeszcze zachowały, zostały objęte (po ich zidentyfikowaniu) ochroną ścisłą, która oczywiście nie może polegać na „nic nierobieniu”, gdyż w obecnych warunkach antropopresji zewnętrznej przy „nic nie robieniu” bogactwo to raczej wcześniej niż później po porostu zaniknie.

Oprócz powyżej omówionej definicji lasu pierwotnego - próbuje się dla Europy wykreować definicję odrębną, zgodnie z którą za las pierwotny należałoby uznawać każdy kompleks leśny (lub fragment kompleksu leśnego), który łącznie:

- 1) był zajęty przez roślinność leśną „co najmniej w okresie historycznym (np. przez ostatnie tysiąc lat)”,
- 2) w tym czasie, podlegając zakłóceniom (zaburzeniom) naturalnym:
 - a) nie był poddany użytkowaniu w sposób odpowiadający dzisiejszej rębni zupełnej („nie został całkowicie oczyszczony”),
w tym po „całkowitym” oczyszczeniu
 - b) nie był okresowo przekształcony w inny użytek gruntowy
 - c) mógł w przeszłości podlegać „tradycyjnym zakłóceniom ludzkim”, takim, jak:
 - wypalanie (w domyśle z przeznaczeniem tych miejsc do powrotu roślinności leśnej),
 - wycinanie „grządek” (w domyśle wycinanie pasm, smug w celu stworzenia możliwości zaistnienia w tych miejscach upraw i „zagajników)
 - d) mógł ostatnio podlegać cięciom selekcyjnym (w domyśle pielęgnowaniu i użytkowaniu przedrębniemu),
 - e) w miejscach wypalonych oraz w miejscach wyciętych „grządek” był objęty „powrotem” roślinności leśnej na drodze odnowienia naturalnego, choć również na drodze odnowienia sztucznego („drzewostany nasadzone”),
- 3) jest zajęty przez roślinność leśną dostatecznie zbliżoną do roślinności „naturalnej”.

Pomimo że definicji lasu pierwotnego forsowanej dla Europy próbowano powyżej nadać treść bardziej logiczną i zrozumiałą (niż jest to prezentowane w związku ze Strategią w opracowaniach źródłowych) - to i tak budzi ona wiele znaków zapytania. Wydawałoby się, że czynnikiem dyskwalifikującym możliwość zaliczenia danego kompleksu leśnego (lub jego fragmentu) do lasu pierwotnego jest okoliczność poddania tego kompleksu (lub jego fragmentu) wymianie generacyjnej z zastosowaniem działań odpowiadających dzisiejszej rębni zupełnej, w tym z opcją czasowego wykorzystywania „oczyszczonego” w ten sposób terenu jako użytku innego niż użytek leśny. Nic bardziej mylnego - otóż zgodnie z proponowaną definicją, w Europie do lasów pierwotnych mogłyby być zaliczane inne lasy, w tym lasy wtórne (to jest lasy powstałe z powtórnego zalesienia gruntów, zalesienia gruntów, a nawet także z odnowienia zrębów zupełnych).

Przy tak „mglistej” i podatnej zasadniczo na dowolną wykładnię definicji lasu pierwotnego w Europie, za takie lasy mogłyby być w praktyce uznawane wszystkie lasy (niezależnie od wieku drzew tworzących drzewostan), a więc zarówno lasy objęte użytkowaniem rębnym zupełnym czy rębniami złożonymi, jak i użytkowane w sposób ciągły - byleby roślinność leśna odpowiadała tu „naturalnemu składowi”.

Ponieważ z występowaniem w Europie tzw. lasów pierwotnych ma się wiązać specyficzny sposób ich ochrony (zwany ochroną ścisłą, co by to nie miało znaczyć /o czym dalej/) Rzeczpospolita Polska w sposób kategoriyczny powinna domagać się przede wszystkim nie tyle ujednoznacznienia („uczytelnienia”) definicji tychże lasów w Europie, co przede wszystkim w ogóle jej wyrugowania. Należy bowiem z całą mocą podkreślić, że tzw. lasy pierwotne zostały w Europie, a na pewno w Polsce wykształcone w następstwie więcej niż stuletniego korygowania procesów naturalnych, w tym naturalnych zaburzeń, z zastosowaniem metod

korygowania procesów naturalnych, w tym naturalnych zaburzeń, z zastosowaniem metod gospodarki leśnej. Jak to wykazano w pierwszym opracowaniu studialnym - obecnie mamy do czynienia z globalnym zagrożeniem trwałości ekosystemów naturalnych, w tym ekosystemów leśnych. Jeżeli wykreowanie dla Europy definicji lasów pierwotnych ma służyć ich „wyzwoleniu” spod gospodarki leśnej dla utrwalenia w tychże lasach aktualnej różnorodności biologicznej dla przyszłych potrzeb ludzkich - to jest to koncepcja „karkołomna”. W warunkach bowiem fragmentaryzacji obszarów leśnych, narastającej antropopresji zewnętrznej związanej eksplozją demograficzną i rozprzestrzenianiem się terenów zurbanizowanych, zindustrializowanych oraz komunikacyjnych - zaprzestanie wielofunkcyjnej trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w tych lasach (także w innych lasach będących aktualnie lasami gospodarczymi) niechybnie skutkować będzie przekształcaniem się krajobrazów leśnych w krajobrazy zdewastowane. Powtórzmy w ślad za stwierdzeniami zawartymi w pierwszym opracowaniu studialnym - alternatywą dla forsowania działań zapowiadzianych w Strategii jest rozwinięcie i profesjonalizacja koncepcji lasów ochronnych (koncepcja wykreowania gospodarstw leśnych o określonych funkcjach dominujących).

Uwagi odnoszące się do definicji pojęcia starodrzewów

Zgodnie z propagowaną w opracowaniach źródłowych oraz zachowując zgodność z definicjami lasów pierwotnych, o których mowa powyżej - starodrzewami są drzewostany:

- 1) zlokalizowane w obrębie kompleksów leśnych (lub w obrębie fragmentów kompleksów leśnych), będących lasami pierwotnymi lub będących lasami wtórnymi (w domyśle lasami niebędącymi zgodnie ww. definicjami lasami pierwotnymi),
- 2) reprezentujące sobą biocenozy kojarzone pod względem struktury i gatunków z biocenozami starych lasów pierwotnych odpowiadającego typu,
- 3) mające zdolność do funkcjonowania jako ekosystemy leśne niezależnie od ekosystemowego oddziaływania zlokalizowanych w tych kompleksach leśnych (lub w tych fragmentach kompleksów leśnych) drzewostanów „młodszych klas wieku” - a to dzięki należytemu „nagromadzeniu” się w tych drzewostanach bogactwa przyrodniczego.

Abstrahując od tego, czy istotnie mamy należyłą wiedzę odnośnie do charakterystyki biocenoz pierwotnych w ogóle, w tym charakterystyki biocenoz pierwotnych odpowiadających starym lasom pierwotnym - należy zauważyć, że ekosystemowe uniezależnienie funkcjonalne starodrzewów od otaczających (bezpośrednio lub tych funkcjonalnie) drzewostanów młodszych klas wieku **może w zasadzie odnosić się wyłącznie** do lasów odpowiadających lasom, które dzisiaj nazywamy lasami użytkowanymi w sposób ciągły (w takich tylko lasach może być zachowana ciągłość troficzna niezależna od komponentów łańcuchów troficznych związanych właśnie z drzewostanami młodszych klas wieku).

Pomimo że powyżej starano się uczynić definicję starodrzewu (w stosunku do definicji przywoływanych w związku ze Strategią w materiałach źródłowych) - to nadal nie jest ona jasna i oczywista. Wydaje się, że strona polska powinna domagać się zarzucenia prac nad dopracowaniem tej definicji, jeżeli wykreowanie starodrzewów miało służyć ich unieczynnieniu, czyli w praktyce, raczej wcześniej niż później, doprowadzeniu do przekształcenia w krajobrazy zdewastowane.

Dążąc do utrwalenia (dla przyszłych potrzeb ludzkich) różnorodności biologicznej związanej ze starodrzewami niezbędne jest w świetle wyводу zawartego w pierwszym opracowaniu studialnym utrzymanie oddziaływania na nie aktywności ludzkiej z użyciem metod wielofunkcyjnej trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

studialnym utrzymanie oddziaływania na nie aktywności ludzkiej z użyciem metod wielofunkcyjnej trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

O co chodzi (czyli dlaczego konserwacja różnorodności biologicznej w ramach Obszarów Natura 2000 przestała w UE wystarczać)

Do niedawna panowało niekwestionowane przekonanie co do tego, że panaceum na zakonserwowanie i utrzymanie różnorodności biologicznej dla przyszłych potrzeb ludzkich (dla stworzenia banku wspólnot rozrodczych) jest wyodrębnienie (w uzupełnieniu innych obszarowych form ochrony przyrody) Obszarów Natura 2000, połączonych docelowo siecią korytarzy ekologicznych. Nie można mieć chyba wątpliwości, że przynajmniej w odniesieniu do terytorium Polski, w ramach ww. Obszarów znalazły się tzw. lasy pierwotne oraz starodrzewy (w omówionym powyżej rozumieniu tych pojęć). Dla poszczególnych Obszarów tworzone są plany zadań ochronnych, stanowiące o tym, co ma być przedmiotem ochrony i jakie działania lub zaniechania mają temu służyć.

I oto gdy urzeczywistnianie w Polsce koncepcji Obszarów Natura 2000 zaczęło zbliżać się do końca - pojawiła się koncepcja przywracania przyrody dla życia ludzkiego między innymi poprzez zmianę podejścia do oddziaływania ludzkiego na tzw. lasy pierwotne oraz starodrzewy.

W tym kontekście coraz odważniej należy stawiać pytanie, które częściowo wybrzmiało już w pierwszym opracowaniu studialnym, czy oby w istocie nie chodzi tu o „zakonserwowanie” bogactwa przyrodniczego dla przyszłych potrzeb ludzkości, lecz o zakonserwowanie i pogłębienie aktualnego głębokiego zróżnicowania dobrobytu ludzkiego w Europie i na Świecie pod hasłem konieczności wyrzeczeń ze strony państw bogatych przyrodniczo, rzekomo dla zachowania przez ludzkość możliwości realizowania rozwoju zrównoważonego w warunkach niepohamowanej eksplozji demograficznej, jak również czy oby temu m.in. nie ma służyć wszechogarniający proces przeddefiniowania wielu pojęć, w tym forsowanie mglistych definicji tzw. lasów pierwotnych i starodrzewów.

4. Skutki urzeczywistnienia Strategii w ujęci liczbowym jako uwiarygodnienie uzasadnienie prawdziwości tez, wyartykułowanych w Pkt.1

Skutki ewentualnego urzeczywistnienia Strategii, ustalone zgodnie z założeniami i rozwiązaniami metodycznymi, utrwalonymi w Pkt.2. oraz w załącznikach 1 i 2 do mniejszego (drugiego) opracowania studialnego, ujęto syntetycznie w ramy poniższej tabeli nr 1.

Tab. 1 Syntetyczne zestawienie skutków urzeczywistnienia Strategii dla Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

Wyszczególnienie wielkości	2022	2023	2024
Spodziewany wynik finansowy (tys.zł)	525 000,00	530 000,00	540 000,00
Spodziewane przychody nadleśnictw ze sprzedaży surowca drzewnego(tys.zł)	8 099 296,23	8 148 824,03	8 152 888,03
Spodziewana wycena wartości podatku leśnego - tys. zł	231 602,01	232 045,14	232 134,30
Spodziewany koszt wytworzenia produkcji podstawowej i ubocznej (tys.zł)	4 142 932,35	4 194 230,43	4 184 965,46
Spodziewana ilości surowca drzewnego do sprzedaży przez LP - tys. m ³	41 921,42	42 203,26	42 246,48

Spodziewana podaż opału - tys. m3	3 031,16	3 069,58	3 056,82
Zatrudnienie w zakładach usług leśnych wg GUS	30 000,00	30 000,00	30 000,00
Liczba podmiotów gospodarki narodowej nabywających surowiec drzewny w LP	7 000,00	7 000,00	7 000,00
Przewidywane pole powierzchni lasów w zarządzie Lasów Państwowych (ha)	7 330 297,56	7 334 820,53	7 339 343,51
Założony areal lasów do objęcia tzw. ochroną ścisłą (ha)	900 000,00	1 800 000,00	2 700 000,00
SKORYGOWANY WYNIK FINANSOWY LP - tys..zł (ustalony na podstawie wzoru [2])	67 680,82	-383 531,18	-834 322,96
OBNIŻENIE WYNIKU FINANSOWEGO - tys. zł (ustalone na podstawie wzoru [1])	457 319,18	913 531,18	1 374 322,96
Szacunkowa liczba osób, które mogą nie zależeć dalszego zatrudnienia w LP (ustalona na podstawie wzoru [3])	3 683	7362	11036
SZACUNKOWE ZMNIEJSZENIE ILOŚCI DREWNA OFEROWANEGO DO SPRZEDAŻY PRZEZ LP - tys. m3 (ustalone na podstawie wzoru [4])	5 147	10 357	15 542
SZACUNKOWA LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ NABYWAJĄCYCH DOTĄD SUROWIEC DRZEWNY W LP, KTÓRE MOGĄ ZNIKNĄĆ Z RYNKU (ustalona na podstawie wzoru [5])	859	1 718	2 575
SZACUNKOWE OBNIŻENIE PODAŻY OPAŁU - tys. m3 (ustalone na podstawie wzoru [6])	372	753	1 125
Szacunkowa wycena wartości wkładu Lasów Państwowych w kształtowanie się Produktu Krajowego Netto (bez uwzględnienia skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii) - tys. zł.			9 447 922,76
Szacunkowa wycena wartości wkładu Lasów Państwowych w kształtowanie się Krajowego Produktu Krajowego Netto (z uwzględnieniem skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii) - tys. zł			1 517 180,44
OBNIŻENIE WYCENY WARTOŚCI WKŁADU LASÓW PAŃSTWOWYCH W KSZTAŁTOWANIE SIĘ PRODUKTU KRAJOWEGO NETTO przy założeniu urzeczywistnienia Strategii- tys. zł			7 930 742,32
Szacunkowa wycena wartości nadwyżki operacyjnej netto Lasów Państwowych (bez uwzględnienia skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii) - tys. zł			5 681 834,74
Szacunkowa wycena wartości nadwyżki operacyjnej netto Lasów Państwowych (z uwzględnieniem skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii) - tys. zł			-812 925,08
OBNIŻENIE WYCENY WARTOŚCI NADWYŻKI OPERACYJNEJ NETTO LASÓW PAŃSTWOWYCH przy założeniu urzeczywistnienia Strategii - tys. zł			6 494 759,82
Środki, związane z funduszem leśnym, wykorzystywane do prowadzenia działalności LP, nie pochodzące z odpisu podstawowego (przy założeniu braku urzeczywistnienia Strategii) -tys. zł			385 426,37
Środki, związane z funduszem leśnym, wykorzystywane do prowadzenia działalności LP, nie pochodzące z odpisu podstawowego (przy założeniu, że Strategia zostanie urzeczywistniona) - tys. zł			1 228 295,66

Powyższe zestawienie tabelaryczne wskazuje, że w razie urzeczywistnienia Strategii należy spodziewać się, iż:

- 1) Lasy Państwowe, przy założeniu zachowania swojej formy organizacyjno-prawnej, w tym aktualnego obszaru obowiązków, staną się podmiotem trwale deficytowym,

- 2) wycena wartości prognozowanego wyniku finansowego netto Lasów Państwowych obniży się w roku 2024 o ok. 1,4 mld zł, gdyż z poziomu zysku rządu 0,54 mld zł spadnie do straty rządu -0,83 mld zł,
- 3) w roku 2024 liczba, zatrudnionych w zakładach usług leśnych, obniży się o ok. 11 tys. osób, co oznacza, że co trzeci pracownik zakładów usług leśnych będzie podlegał zwolnieniu z braku frontu robót w Lasach Państwowych,
- 4) podaż surowca drzewnego z Lasów Państwowych zmniejszy się w roku 2024 o około 15 milionów m³, to jest o około 36%, co może skutkować upadkiem ok. 2,6 tys. spośród ok. 7 tys. podmiotów krajowych bazujących aktualnie na surowcu drzewnym nabywanym od jednostek organizacyjnych LP,
- 5) podaż opału dla ludności zmniejszy się w roku 2024 o ok. 1,1 miliona m³ w stosunku prognozowanego poziomu wynoszącego (bez skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii) ok. 3,1 miliona m³.

Wprowadzenie Strategii w życie będzie miało bardzo poważny wpływ na kształtowanie wyceny wartości wkładu Lasów Państwowych w kreowanie Produktu Krajowego Brutto (PKB) i Produktu Krajowego Netto (PKN).

Jak wiadomo, o gospodarczym znaczeniu danego podmiotu dla gospodarki narodowej mówi rzetelnie ustalony jego wkład właśnie w kształtowanie się PKB i PKN. Miarą tego wkładu jest wartość dodana brutto i wartości dodanej netto, które otrzymuje się odejmując od wyceny wartości produkcji globalnej wytwarzanej przez ten podmiot wycenę wartości zużycia zewnętrznych czynników produkcji (zewnętrznych wyrobów i usług) z wyłączeniem zasobów pracy (zużycie pośrednie) oraz (na potrzeby wartości dodanej netto) wycenę wartości amortyzacji środków trwałych.

Zgodnie z unijnym rozporządzeniem o rachunkach narodowych (zwanym dalej rozporządzeniem o rachunkach narodowych) na produkcję globalną krajowego podmiotu gospodarki narodowej składa się jego produkcja rynkowa (w LP głównie wytwarzanie surowca drzewnego), produkcja na własne potrzeby finalne (w odniesieniu do przedsiębiorców jest to wytwarzanie siłami własnymi dóbr trwałych o materialnym i niematerialnym charakterze, nie wyłączając wytwarzania w siłach własnych dóbr intelektualnych) oraz produkcja nierynkowa. Jak to już zasygnalizowano w ramach sektora jednostek instytucjonalnych grupujących przedsiębiorców niefinansowych Lasy Państwowe są szczególnym podmiotem gospodarki narodowej, albowiem wytwarzają niebagatelną produkcję nierynkową. Składają się na nią nierzeczowe produkty gospodarki leśnej, będące efektem realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu (funkcji środowiskotwórczych, funkcji ochrony środowiska oraz funkcji społecznych, związanych m.in. z powszechną dostępnością lasu) oraz bardzo wiele działań zastępujących oraz ponadnormatywnie wspomagających administrację publiczną (organy i instytucje władzy państwowej i samorządowej) w wypełnianiu jej obowiązków, tak w sferze dominium, jak i imperium.

Wartość produkcji nierynkowej wytwarzanej przez Lasy Państwowe nie jest aktualnie wyceniana w sposób formalny, pomimo że wymagają tego postanowienia rozporządzenia o rachunkach narodowych, Zgodnie z rozporządzeniem o rachunkach narodowych wartość działań Lasów Państwowych, polegających na zastępowaniu oraz ponadnormatywnym wspomaganie administracji publicznej, powinna być wyceniana po kosztach tychże działań. zaś wartość nierzeczowych produktów. będących efektem realizacji

Lasy Państwowe w następstwie wydłużania (lub skrócenia) wieku wymiany generacyjnej drzewostanów w stosunku do wieku ekonomicznie uzasadnionego, a także w następstwie wyłączania określonego areału lasów z produkcji materialnej w związku z ochroną przyrody, a także traktowaniem niektórych fragmentów lasu jako poligonów doświadczalnych - w obu przypadkach na potrzeby realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Wiele wskazuje na to, że wycena tej wartości wielokrotnie przewyższa wycenę wartości produkcji rynkowej LP. **Prawne usankcjonowanie w ramach krajowego porządku prawnego obowiązku uwzględniania wyceny wartości produkcji nierynkowej, wytwarzanej przez Lasy Państwowe, należy uznać za przedsięwzięcie o absolutnie priorytetowym charakterze.**

Na potrzeby niniejszego (drugiego) studium analitycznego opracowano algorytm wyceny wartości dodanej brutto i wartości dodanej netto, będących miarami wkładu Lasów Państwowych w kształtowanie się PKB i PKN - zarówno przy założeniu, że nie dojdzie do urzeczywistnienia Strategii, jak i przy założeniu, że Strategia zostanie urzeczywistniona według aktualnego scenariusza.

Wycenę wartości wkładu Lasów Państwowych w kształtowanie się Produktu Krajowego Netto (bez uwzględnienia skutków ewentualnego urzeczywistnienia Strategii) wyceniono dla roku 2024 na kwotę ok. 9,4 mld zł, co odpowiada ok. (9,4 - 0,4) 9 mld zł wartości dodanej brutto. Według GUS wartość dodana brutto dla całej gospodarki narodowej oscyluje wokół 2 045 000 000 tys. zł, zaś zatrudnienie - wokół 9 700 tys. osób. Oznacza to, że w skali całej gospodarki narodowej na jednego zatrudnionego przypada ok. 211 tys. zł wartości dodanej brutto. Jeżeli oszacowaną wartość dodaną brutto, dotyczącą Lasów Państwowych, podzielić przez zatrudnienie ogółem w LP (ok. 26,4 tys. osób), to otrzymuje się kwotę ok. 340 tys. zł, co odzwierciedla wycenę wartości dodanej brutto wytwarzanej przez LP w przeliczeniu na jednego zatrudnionego w tym podmiocie. **Dane, zawarte w zdaniu poprzedzającym, należy traktować jako definitywny dowód na to, że propagowana teza o przeroście zatrudnienia w Lasach Państwowych jest tezą z gruntu fałszywą.**

Należy spodziewać się, że w razie urzeczywistnienia Strategii wycena wartości dodanej netto wytwarzanej przez Lasy Państwowe obniży się w roku 2024 aż o ok. 7,9 mld zł (z poziomu 9,4 mld zł spadnie do poziomu 1,5 mld zł). Lasy Państwowe staną się podmiotem marginalnym z punktu widzenia wartości dodanej brutto przypadającej na jednego zatrudnionego w tym podmiocie.

W świetle rozporządzenia o rachunkach narodowych - ważną miarą stanowiącą o znaczeniu danego podmiotu dla gospodarki narodowej jest tzw. nadwyżka operacyjna netto. Stanowi ona różnicę pomiędzy wartością dodaną netto, związaną z danym podmiotem, a kosztami zatrudnienia oraz podatkami, płaconymi przez ten podmiot, powiększoną o dotacje bieżące udzielane temu podmiotowi.

W przypadku braku urzeczywistnienia Strategii - nadwyżkę operacyjną netto Lasów Państwowych oszacowano dla roku 2024 na poziomie ok. 5,7 mld zł. W razie urzeczywistnienia Strategii spodziewana nadwyżka operacyjna netto Lasów Państwowych spadnie w roku 2024 do poziomu ok. -0,8 mld zł. Lasy Państwowe staną się podmiotem niewydolnym finansowo, co jest zgodne z wcześniejszą diagnozą, iż dla roku 2024 spodziewany wynik finansowy netto LP również będzie ujemny, kształtując się na podobnym poziomie -0,8 mld zł.

Istotnym (oryginalnym, unikatowym i ze wszech miar zasługującym na utrzymanie) elementem systemu finansowego Lasów Państwowych jest fundusz leśny. Środki pieniężne, związane z funduszem leśnym, są pochodną tzw. odpisu podstawowego (kosztu ponoszonego przez ogół nadleśnictw), ale również są pochodną zwiększeń kwot na rachunku bankowego funduszu leśnego, niezwiązanych z odpisem podstawowym.

Przy założeniu braku urzeczywistnienia Strategii - środki, związane z funduszem leśnym, które, nie pochodząc z odpisu podstawowego, będą „musiały” być przeznaczone w roku 2024 na finansowanie działalności Lasów Państwowych, oszacowano na kwotę ok. 0,4 mld zł, zaś w przypadku urzeczywistnienia Strategii - na kwotę 1,2 mld zł.

Od wielu lat stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych, związanych z funduszem leśnym, kształtuje się na początku roku na poziomie ok.0,8 mld zł. W ciągu roku stan ten zwiększa się przede wszystkim o:

- a) ww. odpis podstawowy, z którym wiąże się ponoszenie przez nadleśnictwa kosztów odpisu podstawowego,
- b) odpis z zysku nadleśnictw, odpowiadający wycenie wartości zadań, które w roku poprzedzającym dany rok zostały w nadleśnictwach zaplanowane, jednak nie zostały wykonane,
- c) dochody z udziału Lasów Państwowych w spółkach,
- d) dodatkowe, ustawowo określone, dochody, zwiększające stan środków pieniężnych na rachunkach bankowych, związanych z funduszem leśnym.

Jak to wynika z powyższego zestawienia tabelarycznego - w razie urzeczywistnienia Strategii już od roku 2023 należy spodziewać się ujemnego wyniku finansowego w Lasach Państwowych (brak możliwości dokonywania odpisu z zysku). Nie ma też co liczyć na znaczące zwiększenia stanu środków na rachunku bankowym funduszu leśnego z tytułu udziału LP w spółkach. Tzw. dodatkowe dochody funduszu leśnego kształtują się zwyczajowo co najwyżej na poziomie ok. 200 mln zł. W razie urzeczywistnienia Strategii odpis podstawowy spadnie w roku 2024 według szacunków ze „zwyczajowego” poziomu wynoszącego ok. 1,1 miliarda złotych do poziomu wynoszącego ok. 0,7 miliarda złotych. Wszystko to oznacza, że w razie urzeczywistnienia Strategii należy spodziewać się wystąpienia zjawiska deficytu środków, związanych z funduszem leśnym, co wynika z następującej kalkulacji:

stan środków pieniężnych na początku 2024 roku (kalkulacja optymistyczna, bowiem już w latach poprzedzających rok 2024 zajdzie potrzeba „schodzenia” ze stanu środków pieniężnych, stanowiącego B. O. t. j. bilans otwarcia)	0,8 mld złotych
Odpis podstawowy w roku 2024	+ 0,7 mld złotych
Odpis z zysku nadleśnictw w roku 2024	+ 0,0 mld złotych
Dochody z udziału LP w spółkach w roku 2024	+ 0,0 mld złotych
Tzw. pozostałe dochody funduszu leśnego w roku 2024	+ 0,2 mld złotych
Razem maksymalny stan środków związanych z funduszem leśnym do dyspozycji w roku 2024 łącznie ze środkami stanowiącymi B. O. (0,8+0,7+0,2)	1,7 mld złotych
Zapotrzebowanie w roku 2024 na środki, związane z funduszem leśnym, nie pochodzące z odpisu podstawowego	1,2

	mld złotych
Niezbędny stan środków związanych z funduszem leśnych do dyspozycji w roku 2024 (1,2+ 0,7)	1,9 mld złotych
Niedobór środków związanych z funduszem leśnym do dyspozycji w roku 2014 (1,7-1,9)	- 0,2 mld złotych

A zatem, nawet po „skonsumowaniu” wszystkich środków, związanych z funduszem leśnym stanowiących B. O., w roku 2014 wystąpi ich brak niepozwalający na sfinansowanie wszystkich potrzeb. W niniejszym (drugim) opracowaniu studialnym założono, że brak ten zostanie zniwelowany poprzez ekstraordynaryjne zasilenie rachunków bankowych, związanych z funduszem leśnym na drodze jednorazowego w roku 2024 zasilenie tych rachunków z rachunków bieżących jednostek organizacyjnych LP. Takie rozwiązanie (wymagające rzecz oczywista zmiany prawa) byłoby oczywiście rozwiązaniem krótkotrwałym. Realnie zatem już dla roku 2024 szacunek wkładu Lasów Państwowych w kształtowanie się PKB i PKN oraz szacunek nadwyżki operacyjnej netto LP należałoby obniżyć o kwotę obrazującą „niewydolność” funduszu leśnego.

Reasumując - w razie urzeczywistnienia Strategii fundusz leśny stałby się elementem systemu finansowego Lasów Państwowych całkowicie dysfunkcyjnym.

5. Wnioski

Tezy, wyartykułowane w Pkt.1 niniejszego opracowania, zostały naszym zdaniem dostatecznie uwiarygodnione (uzasadnione, udowodnione) w jego w Pkt.4. W pierwszym opracowaniu studialnym wykazano, że urzeczywistnienie Strategii w odniesieniu do krajobrazów leśnych rozumianych jako zintegrowany zbiór ekosystemów leśnych nie będzie skutkować przywracaniem Człowiekowi przyrody leśnej dla jego zdrowia i innych korzyści - teraz i w odniesieniu do przyszłych pokoleń (a wręcz odwrotnie).

Z całą natomiast pewnością urzeczywistnienie Strategii przyczyni się do:

- podważenia z ekonomicznego punktu widzenia sensu dalszego funkcjonowania Lasów Państwowych - podmiotu, który, stanowiąc w istocie trudną do przecenienia wartość instrumentalną, wymaga niewątpliwie doskonalenia pod względem poszczególnych systemów swego funkcjonowania, lecz (z mocą to należy podkreślić) nie powinien zniknąć z mapy gospodarczej Polski (w tym z wykorzystaniem, sprawdzonego wspólnie w innych obszarach, zabiegu polegającego na kreowaniu od nowa „świata” definicji różnych pojęć). Urzeczywistnienie Strategii przyniesie negatywne skutki znacznie wykraczające poza skutki dotyczące Lasów Państwowych;
- dezintegracji łańcucha leśno-drzewnego;
- bezrobocia (nawet ok 100 tys. osób);
- upadku wielu zakładów usług leśnych (szacowany upadek 30% zakładów usługowych pracujących na rzecz leśnictwa) oraz podmiotów gospodarczych bazujących na surowcu drzewnym;
- radykalnego zmniejszenia podaży drewna, w tym opału dla ludności zamieszkującej tereny wiejskie;
- urynkowania dostępności lasów dla wypoczynku, turystyki oraz zbieractwa grzybów i jagód.

Wszystkie te konsekwencje wprowadzenia w życie Strategii spowodują niezadowolenie społeczne, związane z pogorszeniem warunków życia milionów obywateli, które nie zostaną zrekompensowane przez bliżej nie sprecyzowane i raczej fantasmagoryczne potencjalne przychody z turystyki i rekreacji.

Naszym zdaniem jest alternatywa dla Strategii. Tę alternatywę stanowi koncepcja gospodarstw leśnych, których pierwowzorem są Leśne Gospodarstwa Węglowe. Rozwinięciu tej alternatywnej koncepcji powinno zostać naszym zdaniem poświęcone trzecie opracowanie studialne ekspertów Związku.

Niniejsze opracowanie stanowi naszym zdaniem wartość samą w sobie, bowiem rozwiązuje od strony metodycznej problem algorytmu wyceny wartości dodanej wytwarzanej przez Lasy Państwowe oraz wyceny nadwyżki operacyjnej LP. Naszym zdaniem wyceny te powinny stanowić składową corocznych sprawozdań finansowo-gospodarczych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

PRZEWODNICZĄCY
Krajowego Sekretariatu Zasobów Naturalnych
Ochrony Środowiska i Leśnictwa
Zbigniew Kuszlewicz